

VALORIFICAREA BIBLIOTECONOMICĂ A OPEREI FOLCLORISTULUI PETRE ȘTEFĂNUCĂ: DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECII PUBLICE RAIONALE „PETRE ȘTEFĂNUCĂ”, RAIONUL IALOVENI

**Valentina PLAMADEALA,
Biblioteca Publică Raională
„Petre Ștefănuță”, Ialoveni**

*Păstrați obiceiurile vechi, bătrânești și creștine, căci
ele sunt podoaba sufletului omenesc și ne aduc pace în norod
Petre Ștefănuță*

Rezumat: Autorul prezintă experiențele Bibliotecii Publice Raionale „Petre Ștefănuță”, Ialoveni, orientate pentru valorificarea operei folcloristului Petre Ștefănuță și organizate în cadrul celor 30 de ediții ale Zilei bibliotecii: expoziții, conferințe, simpozioane, inaugurarea muzeului în structura bibliotecii, povești digitale, elaborare de biobibliografii și ghiduri etc.

Cuvinte-cheie: Petre Ștefănuță, Ziua bibliotecii, Biblioteca Publică Raională „Petre Ștefănuță” Ialoveni.

Abstract: The author introduces the experience of “Petre Ștefănuță” District Public Library, Ialoveni, oriented to valorization of work of the folklorist Petre Ștefănuță, which were presented within 30 editions of the Library Day, in the form of exhibitions, conferences, symposiums, inauguration of the Museum in the library, bio-bibliographies and guides, etc.

Keywords: Petre Ștefănuță, Library Day, “Petre Ștefănuță” District Public Library Ialoveni.

Anul 2021 a oferit ialovenilor momente de înaltă trăire sufletească. O frumoasă aniversare de 585 ani de la fondare, sărbătorită recent în orașul nostru drag, Ialoveni, crescând cu toate rădăcinile în cea mai plină tradiție, atingând de-a lungul timpului împlinirea, astfel încât ne-a oferit prilej de mare sărbătoare. Și o altă aniversare – cea de-a 115 ani de la nașterea folcloristului și etnologului ialovean Petre Ștefănuță, care a prilejuit inaugurarea celei de-a XXX-a ediții a „Zilei Bibliotecii Publi-

ce Raionale „Petre Ștefănuță” la 12 noiembrie, în ziua când s-a născut marele savant.

Ideea a pornit de la un Proiect de promovare a bibliotecii, cu genericul *Petre V. Ștefănuță - personalitate notorie a orașului*, scopul căruia a fost ridicarea imaginii bibliotecii în comunitate, a colaboratorilor săi, a instituțiilor partenere, de a familiariza publicul larg de utilizatori cu activitatea marelui savant, care mai apoi cu sprijinul APL, Academiei de Științe a R. Moldova, Uniunii Scriitorilor din Moldova, Liceului Teoretic

„Petre Ștefănuță” a devenit o realitate.

Numele cercetătorului „Petre Ștefănuță” biblioteca îl poartă din anul 1991, când s-a desfășurat prima conferință științifică, dedicată aniversării a 85-a de la nașterea protagonistului. Două instituții, una de învățământ și alta de cultură - Liceul Teoretic și Biblioteca Publică li s-au atribuit acest nume.

Atunci au fost scoase de sub tipar 2 volume „Folclor și tradiții populare”, la editura „Știința” în colecția „Moștenire” - autori Grigore Botezatu și Andrei Hîncu, fiind distribuite mai multe exemplare în rețeaua de biblioteci a raionului Ialoveni.

Ceva mai târziu, în cadrul *Simpozionului internațional de etnografie și folclor*, care și-a desfășurat lucrările în perioada 23-27 septembrie 1993 pe frontispiciul clădirii bibliotecii (actuala Primărie Ialoveni) s-a instalat o placă comemorativă (sculptor Mihai Ecobici, originar din Basarabia), sponsor fiind Andrei Vartic, un mare patriot al neamului (cu mare regret, care nu mai este printre noi) și se organizează în incinta bibliotecii camera-muzeu „Petre Ștefănuță”, primul muzeu din localitate. De atunci au fost organizate 29 de ediții a „Zilelor bibliotecii”, fiecare din ele prezentând realizări notorii, care au schimbat imaginea bibliotecii la nivel local cât și internațional.

În cadrul ediției aniversare, a XV-a (anul 2006), marcând Centenarul de 100 ani de la nașterea savantului P. Ștefănuță, personalități onorabile din țară, cât și din afară ei, rudele apropiate ale folcloristului, colegi de breaslă din țară, cât și cei de la Biblioteca Județeană „Ion Minulescu” Olt, Slatina (Biblioteca Publică Raională Ialoveni a semnat în anul 1995 Protocolul de colaborare cu această instituție prestigioasă), intelectualitatea orașului, studenți, liceeni au asistat la dezvelirea bustului lui P. Ștefănuță, care a înveșnicit memoria marelui folclorist, a stimulat interesul cetățenilor din Ialoveni, din țară cât și din întreg spațiul românesc pentru această personalitate excepțională. Acest moment servește drept sursă de educație pentru tânăra generație în creștere în spiritul atitudinii cetățenești față de moștenirea culturală a românilor de pretutindeni, un punct de

reper pentru a învăța cum să fii cetățean și patriot. Tedeumul de sfințire a bustului și a parastasului în memoria savantului i-a revenit parohului Bisericii „Sfânta Cuvioasa Parascheva” din Ialoveni, protoiereului Dumitru Damian.

La fel, în cadrul ediției a 15-a a „Zilei bibliotecii” au fost organizate excursii la camera-muzeu „Petre Ștefănuță” renovat, permutat într-un spațiu mai mare, în care vom putea aduna mai multe exponate, care vor servi generației în creștere model de a păstra tradițiile și obiceiurile strămoșești. În incinta bibliotecii, pe holuri au fost vernisate diverse expoziții de carte, de artizanat: „Petre Ștefănuță – personalitate a orașului Ialoveni”; „Ialoveni-vatra permanenței noastre” cu subdiviziuni a) „Personalități notorii ale comunității noastre”, „Localități înfrățite”, „Ialoveni-oraș din inima mea”, „Etnologul basarabean – Petre Ștefănuță” (100 ani de la naștere). Acțiunile au continuat în incinta Liceului Teoretic „Petre Ștefănuță”, unde oaspeții au fost prezenți la vernisarea expoziției: „*Tradiții și obiceiuri ialovene*”, organizată de profesori și elevi de la toate instituțiile de învățământ din teritoriu. În cadrul *Conferinței științifice consacrată comemorării profesorului Petre Ștefănuță* au fost prezenți cu comunicări: savanții de la AȘM, poeți, scriitori, istorici. La cea ediție a fost prezent și regretatul scriitor, publicist, fizician, cercetător Andrei Vartic, originar din Ialoveni, un valorificator fidel al operei folcloristului Petre Ștefănuță.

Un eveniment important al acestei ediții - lansarea biobibliografiei „Petre Ștefănuță 1906-1942”, editată la tipografia „Elena-V. I” din Chișinău, autorul proiectului, coordonator – Grigore Botezatu, alcătuitoarea secțiunii bibliografie, Sofia Mușat și Larisa Petcu. Biobibliografia a apărut cu sprijinul financiar al Consiliului Raional Ialoveni, Primăriei Ialoveni. Este prima biobibliografie editată de BPO „Petre Ștefănuță”, o lucrare științifică de valoare cu care ne mândrim și care a fost menționată în cadrul Concursului Național „Topul celor mai bune lucrări în domeniul bibliologiei”.

În cadrul ediției au mai fost organizate: șezătoarea „Ca la noi la Ialoveni” (pre-

zentată de elevii Liceului „Andrei Vartic”, ghidați de dna profesoară de limbă și literatură română Ana Doschinescu), spectacolul folcloric al formației „Haiducii” din Costești (conducător artistic Gheorghe Matei), al Ansamblului de dansuri populare „Porumbița” Ialoveni (conducător Andrei Ungureanu, Om Emerit a RM, care nu mai este printre noi) și al Orchestrei de muzică populară „Porumbița” (conducător Ion Condrea).

O realizare frumoasă, ce ține de valorificarea operei folcloristului Petre Ștefănuță, are loc în anul 2008, când apare volumul „Datini și creații populare”, cu sprijinul financiar al Consiliului raional Ialoveni, secției Cultură. Este lansat de asemenea în cadrul Zilelor Bibliotecii publice. În fiecare bibliotecă din raion se găsește acest volum.

Anul 2009 a devenit semnificativ în acest sens. Colaboratorii bibliotecii adună un vast material despre bibliotecă, înmănușându-l în prima monografie despre activitatea bibliotecii „Ialoveni. Biblioteca Publică Orașenească „Petre Ștefănuță”, editată în 50 de exemplare (autori Larisa Petcu, Lidia Rusu) cu sprijinul financiar al primăriei Ialoveni (primar fiind atunci Gheorghe Caracuian).

La fel, în anul 2009 apare prima ediție a monografiei „Ghidul muzeului „Petre Ștefănuță” (alcătuitor Liubovi Russu, bibliotecar), iar cea de-a doua ediție redactată a acestei publicații (alcătuitor Liubovi Russu) apare în anul 2012, fiind lansată în cadrul „Zilelor bibliotecii „Petre Ștefănuță”, ediția a XXI-a.

Menționăm, că anual biblioteca publică raională și filialele acesteia, organizează acțiuni culturale dedicate etnologului, folcloristului, profesorului Petre Ștefănuță: șezători „Folclor și tradiții populare din Ialoveni”, mape tematice, expoziții de artizanat, de carte, întâlniri cu rudele, oamenii din comunitate care l-au cunoscut.

În anul 2012 Biblioteca a fost reamplasată în localul din strada Ștefan cel Mare, 4 și a fost sfințit localul și bustul savantului (Protoieru Dumitru Damian și Oleg Ursu). A fost reamplasată și camera-muzeu „Petre Ștefănuță” în incinta bibliotecii publice. O stradă din centru orașului Ialoveni

a fost redenumită în strada „Petre Ștefănuță” prin Decizia Consiliului orașenească Ialoveni.

În anul 2016, ajunși la cea de-a XXV-a ediție a Zilelor Bibliotecii Publice „Petre Ștefănuță” cu genericul „Biblioteca publică - promotor al valorilor europene”, dedicată 110 ani de la nașterea folcloristului Petre Ștefănuță (în perioada 14-16 noiembrie 2016) au fost organizate ample activități culturale, între care șezătoarea folclorică „De la lume adunate și înapoi la lume date”, cu participarea oamenilor în etate din or. Ialoveni, cu Formația folclorică „Ialoveanca” (conducător Grigore Vîrlan).

Fiind parte a Programului Național Novateca, Biblioteca Publică Raională Ialoveni, a lansat *prima „Poveste digitală dedicată lui Petre Ștefănuță”* (subtitlu - Larisa Petcu, bibliotecar și realizarea tehnică îi aparține Lidiei Rusu, șef serviciu relații cu publicul).

La 13 noiembrie 2016 a fost organizată prima ediție a Festivalului folcloric „Petre V. Ștefănuță”, care a demarat în incinta Liceului Teoretic „Petre Ștefănuță” cu o sesiune de comunicări „Cercetările folclorice și etnografice ale profesorului Petre Ștefănuță”, în parteneriat cu Consiliul Raional Ialoveni, Primăria Ialoveni, Biblioteca Publică Raională „Petre Ștefănuță”.

În luna februarie 2020 au avut loc filmări despre viața și activitatea savantului Petre Ștefănuță la Biblioteca, în spațiul camerei-muzeu „Petre Ștefănuță”, pentru emisiunea „Chișinăul de ieri și azi” (TV Moldova 1, data de 9 februarie, 2020) cu participarea scriitorului Iurie Colesnic.

În cadrul ediției din anul 2020 a „Zilei bibliotecii” a fost inaugurată expoziția de artizanat „Veșnicia strămoșească”, la care au fost prezentate mai multe atribute folclorice din perioada în care a trăit Petre Ștefănuță. Obiectele au fost colectate de neobosita doamnă Nadejda Cojocar din Ialoveni, fostă profesoară, membră a ansamblului folcloric „Ialoveanca”. Acestea au fost dăruite camerei muzeu „Petre Ștefănuță”. De asemenea a fost creat pentru copii un joc în aplicația Kahot „Recunoaște obiecte strămoșești” (online).

În anul 2021 (luna noiembrie) a fost or-

ganizată cea de-a 30-a ediție a Zilei Bibliotecii „Petre Ștefănuță”, consemnând 115 ani de la nașterea folcloristului Petre Ștefănuță. „Ziua Bibliotecii” a inclus a doua ediție a Festivalului și Simpozionului științifico-practic național „Petre Ștefănuță” (115 ani de la naștere); precum și alte activități de omagiere: ore informative, proiecții de filme, expoziție desfășurată de carte și materiale tematice „Petre Ștefănuță personalitate notorie a orașului Ialoveni”, expoziție de artizanat „Tradiții și artă. Împletitul din pănușe”, expoziție de desene „Tradiții și obiceiuri” (Centru de Creație al Elevilor Ialoveni); lansare de carte Stela Botez „Fata cu cobză. A fost lansat proiectul instituțional „Fabrica de folclor” - „De la bunele adunate” (nepoții vor înregistra pe bunele (un video 2-3 min.) cu o snoavă, cântec, urătură, strigături etc.

Manifestările dedicate an de an folcloristului, etnologului, savantului Petre Ștefănuță oferă ocazia întâlnirii cu distinse personalități ale vieții culturale: scriitori și poeți, manageri de instituții, cadre didactice, bibliotecari, elevi, dar și diverse categorii de utilizatori.

Numele, pe care-l poartă Biblioteca Publică Raională, conferă o mare responsabi-

litate personalului, solicitând receptivitate, interes, deschidere spre comunicare, implicând bibliotecarii în activități de cercetare bibliografică și biblioteconomică. Petre Ștefănuță este patronul spiritual, iar opera lui este un dar de neprețuit – pe care a lăsat-o drept moștenire neamului nostru românesc.

Implicarea Bibliotecii Publice Raionale „Petre Ștefănuță” în valorificarea moștenirii scrise a folcloristului și cercetătorului, numele căruia îl poartă, a contribuit la crearea și dezvoltarea unor parteneriate și colaborări fructuoase cu cercetători, scriitori, pedagogi, alți oameni de știință și cultură, precum și instituții prestigioase. Sunt activități de o mare însemnătate atât pentru bibliotecă, cât și pentru comunitate, aducând opera marelui folclorist ialovean aproape de inimile românilor de pretutindeni, contribuind la promovarea moștenirii culturale.

Suntem convinși că în orașul Ialoveni vor avea loc încă multe ediții interesante ale Zilei Bibliotecii „Petre Ștefănuță”, activități complexe, care vor promova în continuare imaginea bibliotecii atât la nivel local, cât și internațional.